

MODULBASERT TRENING FOR FØRSTEHJELPSPERSONELL

MODUL 5
TRAUMER

Modul 5

Læremål

- Prioritere i samsvar med ABCDE i behandlingen av hardt skadet pasient
- Beskrive prinsipper for ABC-vurdering og pasientundersøkelse. Assistere under ledelse av sykepleier
- Kunne beskrive prinsipper for prioritering blant flere skadde. Assistere under ledelse av sykepleier.
- Kunne legge pasient i traumesideleie

Modul 5

Innhold

- **ABCDE** – Introduksjon av begrepene, prinsippene og tanken bak prioriteringene
- Presisere ABCDE. Systematisk pasientundersøkelse, bevisst og bevisstløs pasient.
- **Skademekanikk:**
- Energivurdering og konsekvenser av denne for undersøkelse og behandling
- Viktighet av skademekanikk i rapport fra ARL-lag
- Traumesideleie
- Assistere sykepleier ved pålegging av Sam-Sling
- **Medisinsk organisering på skadested:**
- Førstehjelpers rolle og oppgaver
- Prinsipp for prioritering - triage
- Medisinsk skadestedsledelse i akutfase
- Primærundersøkelse
- Merking av prioriteringsgrad

Modul 5

Metode

Praksis:

- Fokus på systematisk og basal livreddende førstehjelp:
- ABC på traumatisert, våken og bevisstløs pasient
- Gjennomføre systematisk pasientundersøkelse på markør/hverandre
- Triage
- Legge på nakkekrage
- Legge markør/hverandre i traumesideleie
- Finne fram og hjelpe til med å plassere Sam-Sling

Modul 5

Metode

- **Utstyr fra førstehjelp-/akuttsekk**
 - Ventilasjonsutstyr/ O2
 - Trykkbandasje
 - Utstyr til innleggelse av venekanyler
 - Intravenøs væske
 - Nakkekrage
 - Redningsaks
 - Sug

Modul 5

Referanser

TR 0819

TR 0821

TR 0822

Legevaktshåndboken

Norsk indeks for medisinsk nødhjelp

GJENNOMFØRING

- Teori i plenum
- Grupper på 2-3 personer
- Trening på markører/hverandre
- Bruke førstehjelps og akuttsekker, annet utstyr
- Tidsforbruk teori: 30 min
- Tidsforbruk praktiske øvelser: 75 min
- Tidsbruk evaluering: 15 min

PASIENTUNDERSØKELSE

A - AIRWAYS

B - BREATHING

C - CIRCULATION

D - DISABILITY

E - EXPOSURE

TRAUME

90% av skadene kan fastslås med nøyaktige opplysninger om skademekanismen. Rapport om skademekanisme er derfor viktig

- Tilført energi: $E = 1/2MV^2$
- Tiden energien tilføres vevet på
- Arealet energien fordeles over

TRAUME

- Høyenergiskade

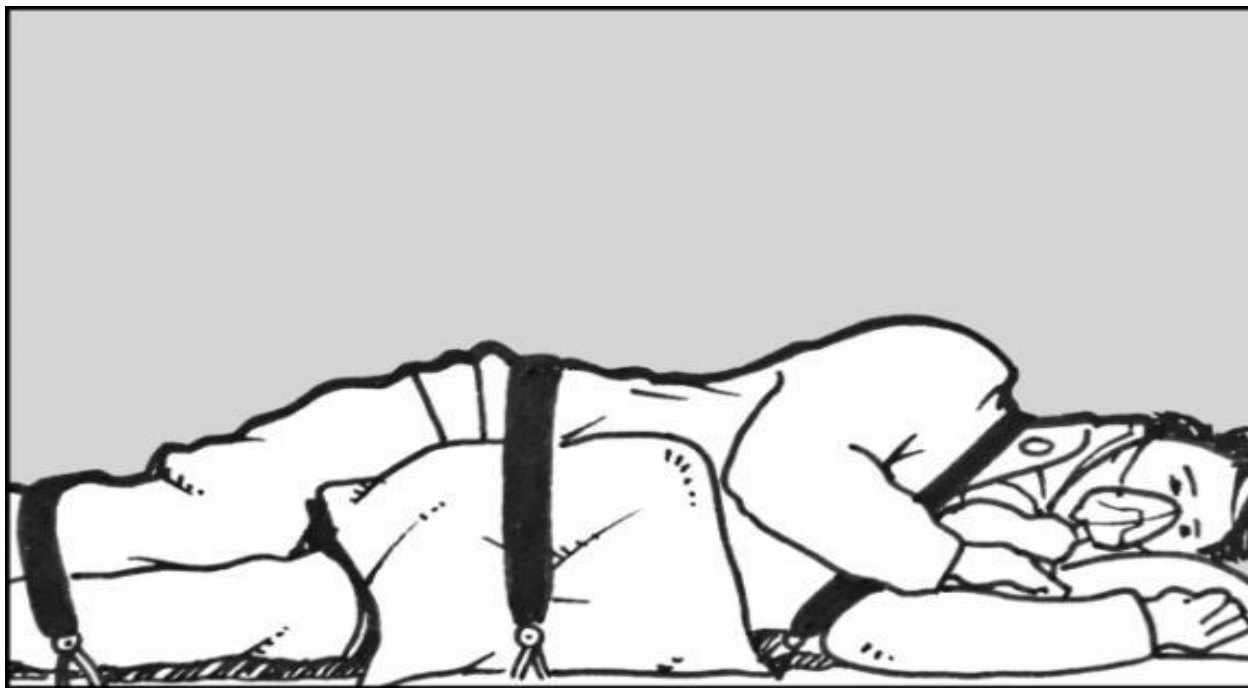
Mulig livstruende indre skade ved:

- Fall > 5 meter eller > 3 x egen høyde
- Fastklemt > 30 min
- Knusningsskader
- Penetrerende skader
- Brannskader

TRAUME

- Traumeundersøkelse:
 - Luftveier
 - Respirasjon
 - Sirkulasjon
 - Bevissthetsnivå (GCS) og pupiller

TRAUMESIDELEIE OG TRANSPORT

TRAUMESIDELEIE OG TRANSPORT

PRAKTISKE ØVELSER

1. Trolig har pasient falt ned fra et stillas. Pasienten har blek blålig hudfarge. Åpent leggbrudd. Pasienten er våken, engstelig, klager over smerter i bekken/rygg, kaldsvett, puster raskt og overfladisk. Rask, svak halspuls. Ikke følbart håndleddpuls. Tiltak og prioritering?
2. Pasienten har blek hudfarge, litt stor mage. Pasienten reagerer ikke på smerte, pusten er surklet, gispende og sein, ingen følbart puls. Tiltak og prioritering?
3. Pasienten er våken og har store smerter. Pust og puls er normal. Tiltak og prioritering?

EVALUERING

Evaluering

Observasjon i henhold til læremål

Læremål

- Prioritere i samsvar med ABCDE i behandlingen av hardt skadet pasient
- Beskrive prinsipper for ABC-vurdering og pasientundersøkelse. Assistere under ledelse av sykepleier
- Kunne beskrive prinsipper for prioritering blant flere skadde. Assistere under ledelse av sykepleier.
- Kunne legge pasient i traumesideleie
- Sterke sider
- Kan forbedres

INSTRUKTØRVEILEDNING

- **Traumer**

Tidsforbruk: 70 min

Læremål : Kunne gjennomføre pasientundersøkelse i henhold til ABCDE
Kunne legge pasient i traumesideleie

Førstehjelper iverksetter og gjennomfører pasientundersøkelse på markør/hverandre etter ABCDE prinsippet. Grundig topp til tå undersøkelse.

ABCDE:

- Sjekke bevissthetsnivå, Glasgow coma scale
- Sikre frie luftveier
- Sjekke åndedrett
- Puls?
- Varsle

INSTRUKTØRVEILEDNING

- Førstehjelper iverksetter immobilisering:
- Sette på nakkekrage
- Legge pasient på backboard med log-roll
Bruk av Sam-Sling
- Støtte opp med ulltepper/puter eller lignende
Fiksere på rett måte i traumesideleie
- Observere pasienten, føre pasient observasjonsskjema, være særlig oppmerksom på endringer